

Jak krátkodobě zmírnit vysoké ceny elektřiny

Finanční kompenzace		Regulační opatření
maloobchod	velkoobchod	
Podpora příjmů	Cenový strop pro paliva pro výrobce z fosilních paliv	Fixní cena pro výrobce
Dočasný rámec pro státní podporu	Cenový strop pro elektřinu	
Snížení daní		
Model agregátora/jediný kupující		
Hlavní nevýhody: <ul style="list-style-type: none"> • Fiskální náklady • Rizika pro rovné podmínky 	Hlavní nevýhody: <ul style="list-style-type: none"> • Fiskální náklady • Narušení hospodářské soutěže • Narušení trhu 	Hlavní nevýhody: <ul style="list-style-type: none"> • Složitost • Narušení nabídky • Dopad na investice

Zdroj: Evropská komise

například v Maďarsku, kde byl zaveden cenový strop na pohonné hmoty. Vyústil v zastavení dodávek od nestátních dodavatelů a nedostatek paliv na některých pum-pách. Z toho plyne, že opatření by musel platit stát, jinak by byla výrazně omezena konkurenceschopnost na trhu.

„Regulace cen není dlouhodobé systémové řešení.

V případě elektřiny jsou vysoké ceny často dány vysokými cenami vstupů. Marže jsou vysoké snad jen u provozovatelů starších splacených jaderných elektráren. Pokud se ale elektřina vyrábí z fosilních paliv, jsou marže často nízké. V případě plynu není v silách českých dodavatelů jakkoliv ovlivnit cenu. Stát by musel regulované ceny kompenzovat ze státního rozpočtu, nebo začnou výrobci a dodavatelé krachovat,“ říká řídicí konzultant poradenské společnosti EGÚ Brno Petr Čambala.

Mnozí podnikatelé však mají trochu jiný názor. „Regulace cen by pomohla, mělo by to přímý dopad na koncové spotřebitele. Přece jen forma jakékoli dotace či podpory zahrnuje zbytečnou administrativu s nejasným výsledkem a toto by bylo řešení, které by znamenalo jasný výsledek a jednoznačnou úsporu,“ říká například Ruslan Skopal, spolumajitel výrobce spodního prádla Styx.

Regulace asi nikdy nebude samospásná, přínosnější bude odstranit příčiny současné situace. „Příčina je jen jedna, celý trh se bojí, že přestane téct plyn z Ruska. Když se nám ruský plyn podaří nějak nahradit, tak se ten problém vyřeší,“ říká generální sekretář pražské energetické burzy PXE David Kučera.

To ale může trvat roky a podniky volají po rychlejší pomoci. Dlouhodobá řešení existují – mnohde pomůže

třeba fotovoltaika. Nelze však po celé republice roztroustit panely přes noc. Navíc, i přes různé dotace to pro firmy znamená vysoké investice. Podle šéfa Asociace malých a středních podniků a živnostníků jsou jednání s poskytovateli energií obtížná. „Navyšují zálohy, chtějí platit sto procent předem nebo uzavírají smlouvy pouze na jeden měsíc. ČEZ má enormní zisky, roste cena akcií, ale toto vše sanují nejmenší firmy. Mnoho z nich si už teď klade otázku, zda za těchto podmínek firmu provozovat dál,“ říká Jaroš.

Jak se dostat k levnější elektřině z uhlí

Modelů, jak vysoké ceny zkrotit a ulevit spotřebitelům, je však víc. Možnosti tržních zásahů a jejich nevýhody už v březnu zveřejnila Evropská komise (*viz box*). Zmiňuje je i samotní hráči na trhu. „Z pohledu Pražské energetiky je jednou z možností, jak dojít ke snížení tržních cen, například povinnost výrobce dodat obchodníkům elektřinu za regulovanou cenu. Obchodníci by následně tento efekt přenesli na koncové zákazníky. Tento model je uplatňován například ve Francii,“ říká mluvčí PRE Karel Hanzelka.

Zavřením hranic by Česko nevyšlo dobrý signál. Přestože má nyní dostatek elektřiny, na jiných surovinách je závislé.

Sociálně slabým lze podle Hanzelky ulevit také pomocí distribučních poplatků. „Například spotřeba do jedné megawatthodiny ročně by byla osvobozena od platby za distribuci, platba by pak byla vypořádána v rámci již funkčních regulačních mechanismů,“ říká.

Majitel energetické skupiny Sev.en Pavel Tykač zase podle Hospodářských novin nabídl vládě, že jí prodá levnější elektřinu ze svých čtyř uhelných elektráren a tepeláren. Jeden z největších producentů elektřiny v Česku slibuje, že by na základě kontraktu dodal až tři terawatthodiny ročně (tedy zhruba pět procent tuzemské spotřeby). Stát by se díky smlouvě dostal k elektřině za předválečné ceny, a to po podpisu kontraktu na dva až tři roky.

Vláda se k nabídce zatím nevyjádřila. Pokud na ní kývne, bude to – přinejmenším z nynějšího pohledu – výhodné pro obě strany. Stát se dostane k levnější elektřině, Tykač se vyhne placení desetimiliardových garancí burze, obchod by se odehrál mimo ni. Miliardář by na kontraktu solidně vydělal, zajistil by si na dlouhou dobu dopředu